

Poznání lidské bytosti podle těla, duše a ducha

Devátá přednáška

Dornach, 27. září 1922

GA 347

Rudolf Steiner

Substance Země po výstupu Měsíce. Původ mužského a ženského pohlaví od výstupu Měsíce ze Země. Slon, mšice a vorticela. Slunce jako plodící síla. Skladování brambor v zemských jámách. Působení Měsíce na počasí. Spor mezi Fechnerem a Schleidenem. Země jako živoucí bytost.

Posledně jsem vám hovořil o vylétnutí Měsíce ze Země, a jak to vůbec souvisí se životem na Zemi. Mohu si již pomyslet, že budete mít mnoho otázek. Můžeme je potom probrat příští sobotu. Rozmyslete si to poněkud do té doby. Ale dnes musím probrat ještě něco. Zde se může potom snad vyskytnout ještě více otázek.

Řekli jsme: Pokud byl Měsíc v Zemi, potud to bylo tím, co lze nazvat rozplozovací silou bytostí, zvířat, zcela něčím jiným než později, poté co Měsíc vylétl ven. Řekl jsem vám, že v době, kdy Měsíc byl ještě v Zemi, poskytoval Měsíc pro Zemi ony síly, které jsou jaksi silami mateřskými, silami samičími. Takže si můžeme představit: Byla doba, zde byl Měsíc ještě v Zemi. Chci vám jen zcela schematicky nakreslit, jak to bylo.

Musíme předpokládat, jak byl Měsíc ještě v Zemi, zde nebyl uprostřed Země, nýbrž byl uložen poněkud zevně. Pohlížíte-li dnes na Zemi, potom také upozorujete, že na jedné straně, více tam, kde leží Austrálie, je na Zemi mnoho vody, kdežto na té straně, kde leží Evropa a Asie, je mnoho pevniny. Takže země nemá stejně rozdělené pevniny a vodu, nýbrž Země je taková, že má na jedné straně vlastně většinu pevniny a na druhé straně většinu vody. Tedy na Zemi není látka rozdělena stejně, (kresba).

Také to nebylo rozdělené stejně, když byl Měsíc ještě v Zemi. Měsíc ležel právě na té straně, kde Země má vůbec sklon být těžká. Samozřejmě, když zde leží pevná látka, je tam Země těžká.

Takže musím tedy tu věc kreslit tak, jak jsem to tam vyznačil bílou křídou.

Nyní si musíte ale představit, že oplodňování probíhalo tehdy tak, že Měsíc, který byl v Zemi, dával těm obrovským zvířatům síly, pomocí nichž poskytoval jaksi rozplozovací látku.

Nemůžeme říci, že by tehdy byla snad již zvířata kladla opravdová vejce. Tyto obrovské ústřice byly samy vlastně jen slizovitou masou a vylučovaly právě kousek ze sebe. Takže taková obrovská ústřice, jak jsem vám to posledně popsal, která by původně mohla být tak velká jako celá Francie, měla tu mohutnou skořápku, na níž by se mohl člověk procházet, a směrem k nitru Země byla slizovitou masou. Na tuto slizovitou masu působily měsíční síly a zde se kousek té slizovité masy oddělil. Ten potom v Zemi plaval dále. A když zase na to svítilo Slunce - názorně jsem vám tu věc vysvětlil například u psa - vytvořila se právě vaječná skořápka, a tím, že se tato vaječná skořápka vytvořila, byla tato slizovitá masa ústřice opět

schopna ze sebe kousek oddělit, a potom mohlo vzniknout nové zvíře. Takže tedy samičí síly přicházely od Měsíce, který byl v Zemi, a samčí síly ze Slunce, které zvenčí na to na Zemi svítilo. Zde vám líčím zcela jistou dobu, právě tu dobu, kdy byl Měsíc ještě v Zemi. Nyní byste si museli představit toto. Dnes, kdy je Měsíc venku, mimo Zemi, zde působí zcela jinak. Víte přece také, že je-li kyselina uhličitá v člověku - řekl jsem vám to posledně - působí zcela jinak, než když je venku, kde je jedem. Když si vzpomenete na roz-plozování zvířat dnes, tak musíte říci. Zvířata musí snášet vejce a tato vejce potom musí být teprve nějakým způsobem oplodněna. Nuže, to tedy, co dříve dával Měsíc, jak byl uvnitř ve světě, to mají nyní zvířata v sobě. Tak má zvíře tyto měsíční síly v sobě. A zvenčí dává Měsíc také ještě síly. Řekl jsem vám posledně: Dokonce básníci to vědí, že Měsíc dává Zemi síly. Ale jsou to síly, jimiž je podněcována fantazie, jimiž se vnitřně stáváme živoucnějšími. Jsou to síly, které nepůsobí již na rozplozování, nýbrž které sem září zvenčí, které vůbec již nemohou způsobovat rozplozování.

Tak si musíte představit: To, co mohl Měsíc dávat Zemi, jak byl ještě uvnitř, tyto síly rozplozovací, ty si zvířata osvojila, dostala je jako dědictví, a přenáší je dědičností z jednoho na druhé. Když se tedy podíváte na vejce zvířat, tak si musíte říci: Zde uvnitř jsou měsíční síly. Ale jsou zde ještě uvnitř právě tyto měsíční síly, které působily, když byl Měsíc ještě v Zemi. Dnes nemůže Měsíc již spolupůsobovat nic jiného, než že podněcuje hlavu. Tedy Měsíc působí dnes na hlavu. Tehdy ale působil právě na rozplozování.

Hled'te, to je značný rozdíl. Je to velký rozdíl, zdaje něco v Zemi, nebo zdaje to mimo Zemi.

S rozplozováním je to přece velmi pozoruhodná věc. Ale zase si musíme říci: Veškeré pochopení přírody vůbec souvisí s tím, že chápeme rozplozování. Zvířata a rostliny vznikají rozplozováním. Kdyby nebylo rozplozování, bylo by vše dávno mrtvé. Musíme již, chceme-li pochopit něco o přírodě, chápat rozplozování. Ale s rozplozováním je to na Zemi poněkud zvláštní.

Pomyslete si jednu: Slon, ten má tu zvláštnost, že je teprve v patnácti letech s to přivést na svět jediné mládě. Vezměte naproti tomu ústřici, je to tak malé, slizovité zvíře. Když ší je myslíte obrovsky velké, tak máte přibližně ta zvířata, která jsem vám ukázal pro dávnou dobu. Na ústřici se může člověk již něčemu naučit. Ale ústřice není jako slon, který musí čekat tak mnoho let, aby přivedl na svět mládě. Jediná ústřice může za rok přivést na svět milion ústřic. Tedy ústřice, taje v jiném vztahu ke schopnosti rozplozování než slon.

Nyní, jiné zajímavé zvíře, které se často jen tak mimochodem vyskytuje v domácnosti, to je mšice. Víte, že se vyskytuje na žebrech listů u stromů jako velmi škodlivé obyvatelstvo rostlinného světa, je s ní trápení. Mšice je, jak víte, mnohem, mnohem menší než slon, ale může v několika týdnech, jediná mšice, přivést na svět mnoho tisíc milionů potomků. Tedy slon potřebuje asi 15 let, aby přivedl na svět jediného potomka, a mšice, ta se může v několika týdnech tak rozmnožit, že vzniká z jediné mšice mnoho milionů.

A potom jsou zde ještě docela drobná zvířátka, která se nazývají vorticely. Když se na ně podíváme mikroskopem, potom jsou to vůbec jen zcela malinkaté chuchvalečky slizu. Jsou to zcela zajímavá zvířátka. Mají vlákno, pomocí něhož se plazivě pohybují. Skládají se jen ze zcela malinkatého chuchvalečku slizu, jako kdyby se vyňalo z ústřice jediné vlákno a tak plavou. Tyto malinké vorticely, ty jsou zcela takovými, že ve čtyřech dnech mohou zplodit 140 bilionů potomku - jedna jediná! Tedy to nemůžeme vůbec napsat na tabuli, tak mnoho nul by se muselo napsat, nemáme zde vůbec pro to místo. (To jediné, co s tím může konkurovat, je nyní ruská valuta!)

Tedy vidíte, je to značný rozdíl ve schopnosti rozmnožování mezi slonem, který musí čekat 15 let, aby přivedl na svět mládě, a takovou malou vorticelou, která se ve čtyřech dnech tak rozmnoží, že vyroste 140 bilionů potomků. Zde existují skutečně zcela zajímavá,

významná přírodní tajemství. A existuje zajímavá francouzská povídka, která s tím zevně nemá mnoho co dočinění, ale vnitřně přece.

Zde byl významný francouzský básník, jmenoval se Racine. A tento Racine, ten potřeboval, aby napsal takové básnické dílo jako například „Athalii“, sedm let. Tedy napsal za sedm let takový divadelní kus jako „Athalie“. A zde existoval v jeho době jiný básník, ten byl strašně pyšný vůči Racinovi a říkal: Ten Racine potřebuje sedm let, aby napsal jeden kus. Já napíši za jeden rok sedm kusů. A zde vznikla bajka, takové vyprávění, tato bajka zní: Jednou se přeli prase a lev, a prase, které bylo pyšné, řeklo lvu: Já mívám každý rok sedm mlád'at, ale ty, lve, ty přivádíš na svět za rok jen jedno mládě. Zde řekl lev: Ano, ale to jediné mládě, to je právě také lev, a tvých sedm mlád'at jsou prasata. A tím, není-liž pravda, chtěl Racine toho básníka odrovnat. Nechtěl přímo říci, že jsou jeho divadelní kusy prasata, ale srovnal to, neboť řekl: Nu ano, ty uděláš každý rok takových sedm kusů, ale já udělám za sedm let jednu „Athalii“, která je dnes světoznámá.

Hleďte, tak můžeme říci: Dokonce v takové bajce, v takové povídce je něco takového, že je hodnotnější potřebovat po způsobu slona 15 let, aby se dostalo mládě, než být vorticelou, která se za čtyři dny rozmnoží tak, že dostane 140 bilionů potomku. Pomyslete si, že se často říká, že králíci mívají tak mnoho mladých, kdyby se mluvilo dokonce o vorticele, takovou schopnost rozmnožování si nelze vůbec představit do konce.

Nyní musíme přece vyzkoumat, v čem to spočívá, že taková zcela nepatrná zvířátka dostávají tak mnoho potomků, kdežto slon k tomu potřebuje tak dlouhou dobu.

Nyní jsem vám řekl: Slunce, to je to, co je vlastně základem oplodňování. Slunce je také dnes ještě potřebné při oplodňování. A řekl jsem vám: Když je nebeské venku jako Měsíc, tak působí nanejvýše ještě na hlavu, ale nepůsobí již na orgány na spodině břicha, tedy ne již přímo na síly rozplozování. Síly rozplozování se musí dnes dědit z jedné bytosti na druhou. Ale v jistém smyslu je přece to, co se zde děje v dnešním rozplozování, přece ještě závislé na Měsíci. A to vám chci vysvětlit následujícím způsobem, když se zase vrátíme ke Slunci. Hleďte, musíme se tázat: Proč potřebuje slon 15 let, aby se jeho schopnost rozplozování vyvinula tak dalece, že dostane mládě.

Nu, víte všichni, že slon je tlustokožec a že je tlustokožec, to je ta nejhlavnější příčina, proč potřebuje tak dlouhou dobu. Tlustá kůže, ta nechává totiž sluneční síly méně silně pronikat, než když je někdo mšičí a je zcela měkký a všude mohou vnikat sluneční síly. Takže skutečně souvisí malá schopnost rozplozování u slona právě s jeho tlustou kůží.

Ale to můžete také vidět na této věci: Vzpomeňte si opět na tyto obrovské ústřice v tehdejší době. Ano, nikdy by nevznikla druhá ústřice, kdyby záleželo na Slunci, jež zde září na ten šupinový krunýř, na tu tlustou kůži! Nýbrž tato ústřice vylučuje trochu slizu, řekl jsem vám ten sliz nemá ještě žádnou ústřičnou skořápku, zde může na to přijít Slunce. A začíná-li Slunce sliz vysušovat a tím může vzniknout nová ústřice. působí Slunce na tuto ústřici oplodňujícím. Ano, ale přicházejí-li sluneční paprsky zvenčí, potom mohou právě vytvářet jenom skořápky. Jak to přijde, že sluneční síly mohou přesto působit oplodňujícím?

Hleďte, zde musíme opět pohlédnout na něco jiného, abyste mohli poznat, jak ty děje vlastně souvisí. Víte snad, že rolníci, když sklídí brambory, dělají velmi hluboké jámy a do těchto jam kladou brambory. Potom jámy zase zahrabou a teprve později, když zima pomine, brambory opět z těchto jam vyhrabávají. Zde zůstaly brambory v té jámě docela dobré, kdyby je ale jednoduše uskladňovali ve sklepě, tak by se ty brambory zkazily. Zde v jámě leží zcela dobré. Jak je to možné? To je velmi zajímavá věc. Rolníci to nedovedou moc vysvětlit. Ale kdybyste vy sami byli bramborou a kdybyste byli do těchto jam zahrabáni, tak byste se zde uvnitř cítili mimořádně dobře, kdybyste právě nepotřebovali něco jíst. Neboť hleďte, zde uvnitř zůstává totiž sluneční teplo z léta. To, co v létě ze slunce na zemi svítí, to se stahuje stále víc a více právě dolů. A když člověk v lednu kope do země, tak je zde ještě sluneční teplo, tedy sluneční síly z léta, ty jsou zde ještě v hloubce půldruhého metru. To je

pozoruhodné. V létě, zde je Slunce venku. Zde je slunce na povrchu, a v zimě, zde se stahuje sluneční síla dolů a lze ji dále dole ... Ale nemůže jít velmi hluboko dolů, proudí zase zpět. Kdyby člověk byl bramborou a kdyby ležel zde dole, bylo by mu vlastně docela dobře. Zatopeno by člověk mít nemusel, neboť zaprvé je zde ještě sluneční teplo z léta a zadruhé přichází docela pěkné teplo zdola, protože zde sluneční síly opět září zpět. A těmto bramborám je vlastně strašně dobře. Zde si vlastně teprve užívají slunce. V létě ze slunce moc nemají, zde je jim dokonce nepříjemně, kdyby měly hlavy, dostaly by bolení hlavy, když zde slunce tak na ně svítí, zde je to vlastně pro ty brambory nepříjemné. Ale v zimě, když se jim učiní to dobrodiní, těm bramborám, že jsou zahrabávány do země, zde mohou slunce teprve velice vychutnávat.

Z toho vidíte, že slunce působí nejen tehdy, když na něco svítí, nýbrž působí dále, když jsou jeho síly něčím zachyceny, zadrženy.

Ano, nyní se objevuje jakási zvláštnost. Rekl jsem vám: Když je nějaké těleso venku ze Země, potom působí usmrcujícím způsobem, buď jako kyselina uhličitá, jako jed, nebo jako slunce zde, které vytváří šupiny, když svítí zvenčí, činí živého tvora, na něhož svítí, tvrdým. Ale v zimě, to není vůbec pravdou, že Slunce působí zvenčí, zde působí v nitru Země. Zde zanechává svou sílu, působí v nitru Země. A zde oživuje v nitru Země také zase síly rozplozování. Takže síly rozplozování přicházejí v naší době také ze Slunce. Ale nikoli snad přímým slunečním ozařováním, nýbrž přicházejí z toho, co zůstává uvnitř Země a v zimě potom opět září zpět.

To je velmi zajímavá věc. Je tomu právě tak, jako když vdechujeme kyselinu uhličitou, zde je jedem, je-li ale kyselina uhličitá v našem těle a prochází krví, zde ji potřebujeme. Neboť kdybychom neměli žádný uhlík, tak bychom v sobě neměli vůbec nic. Zde v nitru jej potřebujeme, zde je blahodárným, venku je jedem. Sluneční paprsky zvenčí vytváří u zvířat skořápky, sluneční paprsky nitrem zadržené a opět vyzářené zpět vytváří život, činí zvířata schopná rozplozování.

Ano, myslíte si nyní, že byste nebyli bramborou, ale slonem. Zde byste měli strašně tlustou kůži a zde byste propouštěli do sebe jen málo tohoto tepla, které zde má Země ze Slunce. Proto byste potřebovali strašně dlouhou dobu, kdybyste byli slonem, abyste dali život slonímu dítěti.

Ale myslíte si, že byste byli mšičí nebo ústřicí, zde byste byli směrem k zemi takřka jen jakousi slizovitou masou. Takovou slizovitou masou slon není. Slon je ze všech stran uzavřen svou kůží, propouští tedy do sebe toto teplo, které přichází zdola, jen strašně pomalu.

Nu hleďte, to je tak, že taková zvířata jako mšice, která se zdržují již také v blízkosti země a mimo to na rostlinách, nemají žádnou tlustou kůži a tak mohou strašně snadno přijímat na jaře to, co se zde ze země vypařuje zpět, dostávají tedy pro své rozmnožovací síly vždy rychle osvěžení. A vorticely teprve velmi rychle, neboť žijí ve vodě a voda uchovává sluneční teplo ještě mnohem intenzivněji, takže uchované sluneční teplo zplodí ve vorticelce ve správné roční době těch 140 bilionů. To znamená, když vorticela přijala dost z toho, čím je ve vodě sluneční teplo, tak se může strašně rychle rozmnožovat.

Tak můžeme říci: Dnes je to u Země takové, že dává svým bytostem schopnost rozplozování tím, že uchovává v sobě během zimy sluneční síly.

Nyní přejděme odtud k rostlinám. Hleďte, u rostlin je to tak: Víte, že u rostlin existuje také rozmnožování odnožemi. U jistých rostlin je to tak, že když rostlina vyrůstá ze země (kresba), tak se může někde odříznout nějaká odnož. Můžeme ji dokonale odříznout, můžeme ji pak opět zasadit, a ta potom vyrůstá v novou rostlinu. Takové rozmnožování existuje u jistých rostlin. Jak je to možné? Zde sílu, kterou zde rostliny mají, rozmnožovat se dokonce kouskem z nich, mají rostliny z toho důvodu, že mají semeno v zimě v zemi. To je totiž u rostlin zcela zvláště důležitá věc. Chceme-li rostliny nějak přivést ke správnému růstu, je to tak, že ano, že musí být vlastně v zimě v zemi. Musí vůbec vyrůstat ze země. Existují přece

letní plody, zde bychom mohli jednou později o tom mluvit. Ale hlavně musí rostliny vyvíjet svá semena v zemi, a potom mohou růst.

Můžeme často přivést k růstu cibulovité rostliny také ve vodě, není-liž pravda, ale zde musíme učinit zcela zvláštní opatření. Hlavně je to v přírodě tak, že rostlina musí být zasazena do země a odtud musí mít svou sílu k růstu.

Co se zde nyní děje?- Když je semeno vloženo do země, zde je toto semeno teprve správně zasazeno do blaženosti, že do sebe přijímá ony síly, které předává Slunce Zemi. Právě rostlinné semeno, to přijímá teprve správně tyto síly, které zde vchází do Země ze Slunce. U zvířete, zde to jde mnohem obtížněji. Ta zvířata, která jsou v Zemi samé, jako dešťovky a podobně, ta přijímají tuto sílu také snadno. Proto se tato zvířata také všechna velmi rychle rozmnožují. Zvířata, která jsou zcela blízko země nebo v zemi - červi jsou přece takoví, že mají strašně mnoho potomků - že všechna vytvářejí snadno své potomky, například právě takoví červi, kteří mohou snadno přijít do lidských střev, ti vytvářejí také strašně mnoho potomků, a člověk musí neustále napínat své vlastní síly, aby tito červi nevytvářeli strašně mnoho potomků. Takže zde právě musíme použít téměř všechny životní síly, máme-li v sobě červy, abychom tyto strašně chlapíky, které v sobě máme, usmrtili.

Ano, ale rostliny, ty jsou schopné vyrůstat ze země, zde dole je kořen, potom vyrůstají z půdy, pak mají listy, poté vyvíjejí květy a nová semena.

Víte zcela přesně: Když se začíná vyvíjet květ, zde již rostlina neroste dále nahoru. To je velmi zajímavé. Semeno rostliny, zárodek, ten se dává do země, zde vyrůstá stonek, zde přicházejí zelené listy a potom květ. Zde se růst zastavuje, a rostlina si nyní pospíší a vytváří rychle semeno. Neboť kdyby nevytvořila rychle semeno, tak by Slunce vynaložilo všechnu sílu na tyto okvětní lístky, které by byly neplodné. Rostlina by dostala nahoře obrovský krásný květ, mnohobarevný, ale semeno by se nemohlo vyvinout. Rostlina nakonec sbírá ještě všechnu sílu, aby rychle vytvořila semeno. Hleďte Slunce, které přichází zvenčí, to má tu zvláštnost, že činí rostlinu krásnou. Nacházíme-li na louce krásné rostliny, tak je to zevní Slunce se svými paprsky, které vytváří tyto krásné barvy. Ale to by způsobilo, že by rostliny odumřely, právě tak, jako když se ústřičnou skořápkou ústřice přivede k odumírání, vysychá. Proto to můžete také vidět na celé zemi. Toto působení Slunce: to můžete vidět zvláště krásně, když přijdete do horských krajin, do krajin rovníkových, zde létají se šumem v pestré směsici všichni ptáci, a v nejkrásnějších barvách. To je působení zevního Slunce. Toto peří je všechno divukrásně zbarvené, ale neobsahuje již v sobě žádnou životní sílu. V peří je životní síla nejvíce odumřelá.

U rostliny je tomu tak, že když ze země vyrůstá, tak má překypující životní sílu. Potom jí stále víc a více ztrácí a nakonec musí ještě sebrat všechny síly, zde trochu životní síly vpravuje ještě do semene. A Slunce dělá krásné listy, barevné květy, ale přitom rostlinu usmrcuje. V barevných okvětních lístcích nežije nic ze schopnosti rozmnožování. Ale co dělá rostlina, vložíme-li její semeno do země? Ona se nepodrobuje jen tomu být vložena do země, nýbrž vnáší růst do listů. Vnáší jej vzhůru. Když zde kreslím něco zeleného, vyvíjejí to sluneční síly, tedy teplo, světlo a tak dále. Tak stoupají v rostlině vzhůru. Tyto síly si bere rostlina v semeni, zatím co sluneční síly, které přicházejí zvenčí, rostlinu usmrcují, takže zde vzniká velmi krásný květ, ale zde uprostřed je ještě semeno, které pochází ještě ze slunečního tepla nastřádaného v zimě. Z letošního Slunce pochází krásný květ. Semeno ale pochází ze slunečního tepla minulého roku, semeno, jež má ještě sílu, kterou Slunce nejprve dalo Zemi. Tu sílu pronáší rostlina svým celým tělem.

U zvířete by to tak snadno nešlo. Zvíře je odkázané na to, aby toto sluneční teplo přicházelo více zvenčí, aby přicházelo více od Země a bylo jen osvěžováno, neboť zvíře nepřijímá sluneční síly tak přímo jako rostlina. Rostlina ale nese vzhůru skrze své vlastní tělo až k semeni v kvetu loňské sluneční teplo, které se tedy nastřádalo v Zemi.

Pozorujeme-li tento děj správně - je to mimořádně zajímavé, úžasně zajímavé - potom si řekneme: Rostliny a zvířata se rozmnožují. Nemohla by se rozmnožovat, kdyby nepůsobilo Slunce. Kdyby zde nebylo žádné Slunce, nemohla by se rozmnožovat, ale Slunce, které je venku v nebeském prostoru, mimo Zemi, to právě usmrcuje schopnosti rozmnožování. To je taková věc jako s kyselinou uhličitou: Vdechujeme-li kyselinu uhličitou, tak nás usmrcuje, máme-li ji v sobě, oživuje nás. Přicházejí-li sluneční paprsky zvenčí, tak jsou zvířata a rostliny usmrcovány, může-li Země dát zvířeti a rostlině ze svého nitra to, co je ve Slunci, tak jsou právě správně oživovány a podněcovány k rozmnožování. To vidíme na rostlinách, ty vyvíjejí semeno schopné rozmnožování ze síly sluneční, kterou přijímají dříve, z předchozího léta. Co má rostlina tento rok ze Slunce, je, že se stává krásnou působením letošního Slunce. Je to vůbec takto: Nitro, to roste z minulosti a krásným, krásným se stává přítomností.

Nu, slonovi s jeho tlustou kůží, tomu by ale strašně málo prospěla ta trocha tepla ze Země a trocha tepla, které dostává ze Země, neboť je právě tlustokožcem. Zde tyto síly nepronikají tak snadno. Ten musí nastrádat z dřívějšíka velmi mnoho ve svém vlastním semeni. Nastrádal síly měsíční. Ty potřebuje samozřejmě k mateřskému, samičímu plození. Měsíční síly nastrádal. Měsíc je ze Země venku, a zvířata, která se rozmnožují, ta mají právě nyní měsíční síly v sobě.

Hleďte, zde přichází něco, co musíme mít neustále na zřeteli. Samozřejmě by mohl někdo přijít a říci: To je takový hlupák, když hovoří o někdejších, o dřívějších měsíčních silách, které jsou nyní ve vejcích, a v silách rozplození. Tomu člověku bych jednoduše řekl: Copak jsi ještě nikdy neviděl, že něco, co nyní žije, má v sobě něco, co je z dřívějšíka? Ukázal bych mu nějakého chlapce, který je svému otci podobný, jako by mu z oka vypadl. Ale je mu podobný právě tak, jako byl otec podobný svému otci, když byl sám malým klukem. Hleďte, to bylo snad před třiceti nebo čtyřiceti lety. U toho malého kluka je to ještě dnes v něm. Stále jsou síly minulosti v tom, co žije v přítomnosti, jsou zde ještě uvnitř. A tak je to také se silami rozplozovacími. To, co je v současnosti, to pochází z minulosti.

Víte přece, že se pohlíželo jako na zvlášť velkou pověru, že Měsíc má působit na počasí. Nu v tom vězí také velmi mnoho pověry. Ale jednou byli přece dva učenci, na univerzitě v Lipsku, z nichž jeden si řekl - jmenoval se Gustav Theodor Fechner: Snad je na této pověře, že prý Měsíc působí na počasí, skutečně kousek pravdy. Zde si zapisoval, jaké bylo počasí při úplňku, a jaké bylo počasí při novoluní, a shledal. Je zde jakýsi rozdíl. Při úplňku prší více než při novoluní. To vyzkoumal. Tomu nemusíme přece ještě věřit. Takové záznamy nejsou velmi přesvědčivé. U skutečné vědy musíme pracovat mnohem, mnohem přesněji. Ale řekl přece, že by se mělo právě v takových zkoumáních pokračovat a podívat se, zda přitom přece něco nevyjde, že měsíc působí na počasí.

Na téže univerzitě v Lipsku byl někdo jiný, někdo, kdo se pokládal za mnohem chytřejšího - jmenoval se Schleiden - a ten řekl: Nu, moji kolegové začínají již mluvit o tom, že měsíc působí na počasí. U sta hromů, tak to nejde, zde musíme proti tomu zaútočit vši silou! Zde řekl Fechner, nu dobře, mezi námi muži bude již existovat spor, ale máme také manželky. Hleďte, to bylo ještě v dřívějších dobách, jak žili v Lipsku ti dva univerzitní profesori, zde měly manželky těch univerzitních profesorů ve městě ještě starý zvyk. Stavěly totiž své necky, kádě na déšť, aby dostaly vodu na praní. Shromažďovaly ji, protože voda nebyla tak snadno dostupná ve starém Lipsku. Tehdy nebyly ještě žádné vodovody. Zde řekl profesor Fechner: Ano, tento spor by měly jednou vyřešit naše ženy. Paní profesorová Schleidenová a paní profesorová Fechnerová by to měly udělat takto: Aby dostaly vždy stejně mnoho dešťové vody, má jedna vystavit své necky při úplňku a jedna při novoluní. A moje manželka, ta vystaví necky při novoluní! Zde si řekl: Podle mého výpočtu dostane potom nejvíce dešťové vody.

Nu, hleďte, manželky na to nepřistoupily. Nechtěly přistoupit na vědu svých manželů. Ty se nedaly vůbec přesvědčit. Tak vyšla najevo pozoruhodná historka, že nějaký člověk, když je

zde věda ve formě muže, nevěří tomu, jako paní Schleidenová, a neřekne si: Dostanu právě tolik vody při úplňku jako při novoluní, nýbrž chtěla své kádě vystavovat při novoluní, přestože její manžel strašně láteřil na Fechnera.

To je něco, co ještě nic nedokazuje. Ale hleďte, je to přece něčím pozoruhodným, že dnes ještě odliv a příliv souvisí se Sluncem a Měsícem. Takže můžeme již říci: Přílivy vznikají při jisté měsíční čtvrti zcela jinak než při jiné měsíční čtvrti. To souvisí. Ale nepochází to z toho, že Měsíc někde svítí na moře a tím že vzniká příliv, nýbrž to je dávný děj.

Když byl Měsíc ještě v Zemi, vyvíjel zde své síly a způsoboval přílivy či přívaly. A Země má ještě stále tyto zbytky sil, když vzniká příliv. Není divu, že to Země dělá již samostatně. Dnes je to pověra, když se lidé domnívají, že Měsíc prý působí na Zemi. Ale kdysi na Zemi působil, když byl ještě v ní, jako působil na Zemi vše, a Země je stále ještě v této souvislosti. Dělá proto odliv a příliv v souvislosti na Měsíci. Ale to je jen zdánlivé. Je tomu právě tak, jako když se podívám na své hodinky, také neřeknu: Vyhodí mě v 10 hodin ze sálu ven. Tak se shodují měsíční fáze s odlivem a přílivem, protože to kdysi spolu souviselo.

A tak je to se silami rozplozování, pokud závisí na Měsíci, pokud jsou tedy ženské či samičí. A tak je to s rozplozovacími silami, pokud jsou závislé na Slunci, tedy pokud přicházejí od oné sluneční síly, která je v nitru Země.

Ale všechna zvířata, která se rozmnožují tak silně, až do bilionů, která mohou používat slunečních sil nastřádaných ze Slunce Zemí, to jsou nižší zvířata. Zvířata vyšší a lidé, ti mají tyto rozplozovací síly chráněny v nitru, zde sice přichází ještě něco ze sluneční síly a stále tyto síly osvěžuje, bez tohoto osvěžování by zde tyto síly také nebyly. Ale z toho, co je dnes ze sluneční síly v Zemi, nemohli by mít své rozplozovací síly tak správně.

Rostlina je mít může, protože vynáší to, co leží v Zemi, od zimy k létu skrze své vlastní tělo vzhůru. Rostlina má svou rozplozovací sílu z minulého roku.

Ale slon ji z minulého roku mít nemůže, ten ji má z doby před miliony let, a má ji právě ve svém rozplozovacím semeni, které on opět dědičně předává od svého sloního otce slonímu synovi. Zde má tu sílu uvnitř. Ale z které doby to má uvnitř?

A právě tak, jako má rostlina rozmnožovací sílu v sobě z minulého roku, tak má slon v sobě rozmnožovací sílu z doby před miliony let.

Proto se může rostlina, a skoro nižší zvíře, z toho rozmnožovat, protože mohou dnes ještě používat ze Země nashromážděnou sílu. To jsou nesmírné rozplozovací síly. Ona zvířata, která jsou odkázána na to, aby v sobě uchovávala síly ležící daleko v minulosti, ta se mohou rozmnožovat jen slabě.

Ale když se nyní vrátíme do doby, kdy zde byly takové obrovské ústřice - sotva dosáhla taková ústřice toho, že mohla být ozařována Sluncem, zde ztratila již vnitřní sílu, mohla použít jen tu sílu, která vycházela ze Země. Ale mohla ji přece ještě používat, protože byla směrem dolů otevřena. Jakkoli byla tato ústřice tak velká jako dnes Francie, byla směrem dolů otevřena, mohla do sebe přijímat ze Země ty síly, které přicházely ze Slunce.

Když se potom tato zvířata přetvořila v megatheria, v ichthyosauy, když byla ozařována Sluncem tak, že sluneční záření přicházelo ze všech stran, nebyla tedy již směrem dolů otevřena, zde byla tato zvířata odkázána na rozplozovací sílu, kterou měla v sobě samých, což bylo nanejvýš Sluncem osvěžováno.

Ano, copak zde musilo kdysi být za dobu, když zvířata dostala rozplozovací síly, které nyní dostávat nemohou, když svítí Slunce zvenčí? Jednou zde musela být doba, kdy Slunce bylo uvnitř Země, kdy tedy nevstupovala ze Země jenom ta trocha slunečních sil, co zde například zůstává v zimě pro brambory, nýbrž jednou zde byla doba, kdy celé Slunce bylo v Zemi.

Nyní řeknete: Fyzikové, ti ale říkají, že Slunce je strašně horké, a kdyby bylo Slunce v Zemi, bylo by přece všechno spálilo. Ano, to víte jen od fyziků. Ale fyzikové by totiž velice

užasli, kdyby mohli vidět, jak Slunce skutečně vypadá. Kdyby mohli jednou sestrojít vzdušný balon a cestovat tam nahoru, tak by vůbec neshledali, že je Slunce tak horké, nýbrž Slunce má právě v sobě plno životních sil a žár Slunce vyvíjí, když sluneční paprsky prochází vzduchem a vším možným. Zde se teprve vyvíjí žár. Tedy když bylo jednou Slunce v Zemi, zde bylo plno životních sil. Zde nemohlo dávat jen tu trochu životních sil, kterou může dávat dnes, nýbrž když bylo Slunce kdysi v Zemi, zde mohly tyto živé bytosti, zvířata a rostliny, které zde tehdy byly, dostávat dostatek toho, co jim Slunce dávalo, neboť Slunce bylo přece v Zemi samé. Zde nevyvíjely tyto ústřice ale také žádné skořápky, nýbrž byly vůbec pouhým slizem. A nyní si pomyslete: Zde byla tehdy Země, Měsíc v ní, Slunce bylo v Zemi, vyvíjely se ústřice, které neměly žádné skořápky, nýbrž byly slizem. Vznikal sliz, sliz se odděloval, vznikla opět ústřice, opět vznikla ústřice a tak dále. Ty ale byly tak obrovské, že nebylo vůbec možné je navzájem rozlišovat. Hraničily těsně jedna s druhou. Jakkak musela tehdy Země vypadat? Tak podobně totiž jako náš mozek, kde leží buňky vedle sebe. Zde leží právě tak jedna buňka vedle druhé, jen odumírají, kdežto tehdy, když bylo Slunce v Zemi, ústřicové buňky, obrovské buňky, byly jedna vedle druhé, a když vyvíjelo své síly Slunce - které ovšem vyvíjelo ustavičně, protože bylo v Zemi ... Pomyslete, zde to bylo tak. že tedy zde byla Země, zde obrovská ústřice, zde zase obrovská ústřice, zase jedna, samé takové obrovské slizovité chuchvalce vedle sebe, a ty se stále rozmnožovaly. A dnešní ústřice se nyní rozmnožují tak rychle, že mohou mít v krátké době milion potomků, tehdejší ústřice se rozmnožovaly teprve velmi rychle, sotva zde byla stará ústřice, již zde byla zase mladá a ta měla zase mladé a tak dále. Staré se musely zase rozpouštět. Kdyby to byl někdo pozoroval zvenčí, jak by zde byl tento obrovský zemský chuchvalec jako velký mozek, samozřejmě mnohem měkčím, mnohem slizovitějším než mozek dnešní, obrovská ústřice, která se tak rychle množila, ale každá jiná by byla opět mohla mít milion potomků zde se musel každý proti těm druhým bránit, protože na sebe narážely, a kdyby zde někdo přišel a hleděl by z nějaké cizí hvězdy, zvláštní zvěděvec, zde by viděl toto: zde dole plave ve světovém prostoru obrovské těleso, ale to je celé životem, vytváří neustále život, neskládá se jen z milionů ústřic do sebe navzájem zasunutých, nýbrž ty se stále rozmnožují. A co by viděl? Zcela totéž, co vidíme dnes - jen obrovsky velké - když pohlížíme v první době na malé vejce, z něhož vzniká člověk! Zde se to jen děje v nepatrných rozměrech. Zde jsou také tyto malé buňky podobné rosolovitým váčkům, rozmnožují se rychle, jinak by člověk nemohl v prvních týdnech, v nichž je nošen v životě matky, dosáhnout své velikosti. Ty buňky jsou tak malé, takže se musí velmi rychle množit.

Kdybychom tehdy pohlíželi na Zemi, dostali bychom tento obraz Země: Obrovské zvíře, a v něm síly Slunce a Měsíce, uvnitř celé Země.

Hled'te, nyní jsem vám ukázal, jak se můžeme vrátit do doby vývoje Země, kdy Země a Slunce a Měsíc byly ještě jedním tělesem. Ale mohl bych říci: Ve „Faustovi“, když jste jej někdy četli, zde říká šestnáctiletá Markétka, když jí Faust rozvíjí své náboženství: Tak asi to říká také pan farář, ale přece jen trochu jinak. Tak byste mohli také říci: Tak asi to říkají člověku také profesori, ale přece jen trochu jinak. Říkají: Kdysi bylo Slunce se Zemí a Měsícem jedním tělesem. Dobře. Ale říkají, že ano, toto: Toto Slunce, to bylo obrovským tělesem, potom se otáčelo, a potom se oddělila Země, když se Slunce otáčelo. Potom se Země točila dále, a zde se oddělil zase Měsíc. V podstatě se tedy také říká, že byly všechny tři kdysi jedním tělesem.

Zde přicházejí potom lidé a říkají: To můžeme přece dokázat, ve školách se to dokazuje již školním dětem. Dělá se to strašně hezky. Vezme se malá olejová kapička - ta plave totiž na vodě - a potom se vezme tuhý papír a vy stříhne se malý kroužek, nahoře se propíchně špendlíkem, pote se dá do vody a točí se hlavičkou špendlíku. Oddělují se malé kapičky oleje a pohybují se pak dokola. Zde to přece máte, zde to vidíte, říká se. to se jednou ve světě stalo! Zde byla ve světě obrovská plynná koule, pouze plyn, ale točilo se to a bylo to pohyblivé. A

potom se zevní věci právě tak oddělovaly, naše Země od Slunce, jako se zde oddělovaly tyto kapičky oleje. To mohou již ve škole dokázat. A děti, které ovšem věří autoritám, ty říkají: To se odehrávalo zcela přirozeně, zde byla jednou obrovská plynná koule, ta se otáčela, a zde se oddělovaly planety. My jsme to sami viděli, jak se olejové kapičky oddělovaly.

Nyní se musíte ale také děti zeptat: Zdali pak jste také viděly, jak zde nahoře pan učitel otáčel špendlíkovou hlavičkou? Tedy si musíte k tomu myslet obrovského kantora, který tehdy otáčel plynnou kouli, jinak by se přece ty planety nemohly oddělovat.

Obrovský učitel - ve středověku ho lidé malovali: Byl to Pánbůh s dlouhým vousem. To byl obrovský pan učitel. Na toho tito lidé zapomínají.

Ale to není žádné vysvětlení, když zde předpokládáme obrovskou plynnou kouli, která se otáčí, a která by se mohla otáčet teprve tehdy, kdyby zde byl tehdy obrovský pan učitel. To není žádné vysvětlení. Ale vysvětlením je to, dospíváme-li k tomu, že Slunce a Měsíc byly se Zemí spojeny a Země se pohybovala. To se mohlo pohybovat. Plynná koule, ta se nemůže sama od sebe pohybovat. Ale to, co jsem vám zde vysvětlil, to se pohybovat mohlo. Tehdy nebylo zapotřebí žádného světového učitele, nýbrž to bylo samo v sobě živoucí. Země byla právě kdysi živoucí bytostí, a to takovou, jakou je dnes zrno, a měla Slunce a Měsíc v sobě. Slunce a Měsíc vystoupily ze Země a zanechaly Zemi své dědictví, takže dnes zárodečná síla, která je chráněna v mateřském a otcovském těle člověka, ještě přenáší na potomky tylo síly, které mohly kdysi přímo přicházet ze Slunce. Takže dnes zvířata, která v sobě vyvíjejí semena a vejce, nosí v sobě pradávnu sluneční sílu ve své vaječné a semenné tekutině, nosí ji v sobě jako dědictví z pradávných dob, kdy Země sama měla v sobě ještě Slunce a Měsíc. Hleďte, to je skutečné vysvětlení, a jen když se to takto chápe, dospívá se ke skutečnému pochopení. Potom chápeme, že byla kdysi doba, kdy Měsíc vylétl ven, a doba kdy Země s Měsícem vylétla ze Slunce.

Příště se budeme ještě dále seznamovat s touto věcí. Bude to ještě poněkud obtížné, ale věřím, že děje vyhlížejí tak, že se to pochopit může.